

مرند اۆيكو

Mərənd öykü

كادر

يازار: آنتون چنخوف

Web address: www.marand-oyku.arzublog.com

Facebook: www.facebook.com/marandoyku

Email: rezaaydin491@yahoo.com

كَدَر

آنتون چئخوف

چئوپيرن: ايلقار خياولى

آخشامدى. قارين سولو ايرى دنلرى تزهجه يانديريلان فنرلرين باشينا دولانيب آستاجا يوموشاق، اينجه اؤرتوك كيمي شيروانى داملارين اوستونه، آتلارين بئلينه و يولچولارين چيگين و بؤركونه قونوردو. آتداشقاسى سوروجوسو يوان پوتاپوف، باشدان آياغا قارا بورونوب، روحا بنزهبيردى. اينسيانين سون درجه بوكوله بيلديگى قدر بوكولوب، ترينمه دن داشقائين اوستونده اوتوروب. اوزهرينه بير شپه قار توكوسن بئله اونو دوروب سيلكه لنمه گه ماراغلانديرماسدى. اينجارسيز آتى دا دوم آغ قارا بورونوب اؤزو كيمي ترپشمه دن يئرلينده دورموشدو. بدن دن ائشيكه ووران سوموكلرينين و قوروجانلى قيچلارينين دورقونلوغو اونو اولومجول تورپاق چكن ماديانا بنزهبيردى. دئيه سن اودا بئيه سى كيمي فيكره گئديب. آخى نئجه اولا بيلر بير آتى جوت آرخاسيندان، آليشديغى او گؤزل سئومه لى منظره لردن اوزاقلاديب گتيريب بورادا قيميلدايان اينسانلار ايچينده، بو سس كوى ايچينده و تلم-تله سيك اوتاي بو تايا قاچان اينسانلار آراسيندا بيراخاسان و او فيكره گئتمه به ...!

ايندى هاچاندان دير يوانو آتى يئرلريندن دَبرمه بيلر. گون اورتادان قاباق طؤوله دن چيخيلار و هله ده كى هله دير بير يولچو بئله راستلارينا كئچمه ييب. آرتيق قارائليق شهره چؤكوب و فنرلرين اينجارسيز ايشيغى آزجا جان آليب قيزارير و گئت گنده خيياوانداكى اينسانلارين ساپى داها دا آرتير.

بيردن يوانين قولاغينا بير سس ده بير:

- سوروجو! ويورسكيا سور! سوروجو ...!

يوان اؤزونو دبردير. قار دنه لرى ياپيشميش كيپريكلى آرخاسيندان اوزون پالتويا بورونموش بير نيظامى گؤزونه ساتاشير.

- سوروجو! ياتميسان؟ دئديم سور ويورسكيا.

يوان دينمه دن قامچى سين قالديرير. دئمك سن دئيه نديرا! چيگينين دن و آتئين بئلين دن قار پارچالارى يئره سوورولور ...

نيظامى داشقايا قالخير، سوروجو دوداقلارين اوينادير، بويون قاز بوغازى كيمي اوزادير، آزجا يئرلرين دن دورور و قامچى سين عادت اوزون دن توولايير. آت بويون بوروب، جانسيز قيچلارين قاتلايب آستاجا يولا دوشور ...

داشقانين يولا دوشمه سيندن چوخ كئچمير كى قارالتى كىمى قىمىلدايان جاماعاتدان قىشقىرىق
چىخىر:

- ھارا گئدىرسن؟! دوز يولونا گنت ...

نىظامى حىرسلەنەرك دئىير:

- داشقا سورمك باجارمىرسان؟ دوز گنت دا!

سوروجو دئىينير، آتین بورنو خياواندا گندنلردن بىرىنن چىگىنە دەيىر، غضبە يوانا بىر باخىش آتير و
سس سىزجە قولونداكى قارلارى چىرىير. سانكى يوانىن آلتىندا ايگنە قالىمىش كىمى ھئى
يئرندە چابالاير، اوتاى بو تايىن دومسوكلەيىر و ائعتىراضلا دولو گۆزلىرىنى اوتاى بو تاييا يايير؛
سانكى بىلمىر ھارداير و ندىن بوراداير. نىظامى ظارافات ائدير:

- قريه پيس اداملارديرلار؛ سانكى آند ايچيىلر سىننلە ساواشسىنلار ياداكى آتىننن آياقلارى آلتىنا
آتلىسىنلار.

يوان يولچويا سارى دۇنور، گۆزلىرىنە باخىر و دوداقلارين دىردىر... بىر شئىلر دئمك ايستەيىر آنجاق
آنلامسىز و بوغونوق سۆزجوكلر آغزىندان چىخىر.

نىظامى سوروشدو:

- نە دئدىن؟

يوان گولومسونەرك، اودقونوب بوغازىن صافالدير و توتقون بىر سسلە دئىير:

- ارباب! ... من ... اوغلوم كئچن ھفتە اولدو.

- ھاه... ندىن اۇلدو؟

يوان گۇودەسىن يولچويا سارى چئويىر ب دئىير:

- آلاھ بىلىر! قىزىمادان اۇلوب سانكى. اوچ گون خستەخانادا ياتدى سونزادا اۇلدو. آلاھىن
ايستەگى ايدى.

قارانلىق دان بىر سس قووزانىر:

- شئيطان، باشىنى چئويىر! قوجا كافتار، اداملارى آياقلاماقى ايستەيىرسن؟ گۆزلىرىنى يولا تىك!
يولچو دئىير:

- يئىن گنت! داھا يئىن! بئلە گنتسن صاباحادا ويورسكاي چاتانمارىق. ياللاھ آتى قامچىلا!

سوروجو بوينون چئويىر. بىرآزدا يئرندىن قالخىر و اۇزل بىر آغىرلىق لا قامچىسىنى تولايير. سونرا
بىر نچە دۇنە يولچويا دۇنوب باخىر آنجاق يولچو گۆزلىرىن باغلايىب، دئمك يوانىن سۆزلىرىنى
ائشيتمك ايستەيىر. ويورسكاي چاتىرلار، يولچو داشقادان ائىر. يوان داشقانى موسافىرخانا
اۇنوندە ساخلايىر، بوكولوب يئنەدە تىپشمەدن اوتورور ...

يئنەدە سولو قارلار كورەگىن و آتىنن بئلىن آغارتماغا باشلايىر. بىر ايكى ساعات بئلە كئچىر.

اوج گنج قالیشلارین داشلارا چیریا-چیریا، بیر-بیرلرین سؤیه رکن داشقایا یاخینلاشیرلار. ایکسی سوزون بویلودور، آنجاق او بیرگی گوده و قوزبئل دیر.

قوزبئل قیریلما سسینه بنزهر بیر سسله باغیریر:

- سوروجو! شهر کورپوسونه گنت ... اوچوموزه یاریم روبل ...

یوان قامچی سین اوینادیر و دوداقلارین دبردیر. یاریم روبل عادی کیرایه لردن بئله آزدیر ... آنجاق بوگون بازارلیغا حالی یوخدور. آرتیق بیر روبل، بنش روبل اونا فرق ائتمیر، یئتر کی یولچو گل سین دئیر ...

گنج لر بیربیرلرین سؤیه رکن داشقایا ساری گلیرلر و اوچوده بیردن داشقایا مینیرلر. کیم لر اوتوروب کیمین آیاق اوسته دورماسی اوسته دیدیشیرلر. بیر آز سؤیوب یامانلاماقدان سونرا بئله قارار گلیرلر، قوزبئل هامی دان قیسا اولدوغونا گوره آیاق اوسته قالمالی دیر. بئله لیکله قوزبئل آیاقلاری اوسته سوروجونون دیک آرخاسیندا دورور و اؤزل بیر سسله قیشقیریر:

- هئی له قارداش! یامان بؤرکون وار! بوتون پطرزبورگو گه زسن تایی تاپیلماز.

یوان گولور و دئیر:

- هئی ... هئی ... نجه دیر؟

- نجه دیر؟! نجه دیر؟ هئی له مکدیر! ایسته بیرسن بوتون یولو بئله سورونه- سورونه گنده سن؟ ها؟ دئیسه سن گؤیلون قاپاز ایسته بیر ها! ...

اوزونلارین بیرگی دئیر:

- باشیم پارتلا بیر ... دونن گنجه منله واسکا، دنگماسوفون ائوینده دؤرد شوشه کینیاک ایچدیک.

او بیرگی اوزون حیرصه نیب دئیر:

- بیلیم نیه بئله یالان دئیرسن، اؤزوده ایت کیمی!

- یالان دئیهنی آلا له باتیرسین ...

- سنینه دوز دانیشماغین سیچانلار آسقیریر دئیهنلر کیمی بیر شئی دیر.

یوان گولور دئیر:

- هئی ... هئی ... قریه سرخوش اربابلاردیرلار.

قوزبئل حیرصه نیب دئیر:

- توه! جهنم شئیطنانی! کؤهنه طاعون! یئینله دیرسن یا یوخ؟ بئله ده داشقا سورهرلر آخی؟ قامچی نی توولا گوروم! یاللاه! یئین گنت!

یوان قوزبئل آرخاسیندا دئیگی سؤیوشلری ائشیدیر، اینسانلارا باخیر و اوره گی یالقیزلیقدان

بوشالیر. قوزبئل نفسی قالدیغی قدهر و اؤسگورک آمان وئردیگی قدهر دئینیب، سؤیوش وئیر.

اوزونلار نادژنا پئطرونا آدلی بیر قیزدان دانیشیرلار.

یوان اونلار باخیر و قیسا بیر سس سیزلیک اورتالیغا چؤکنده میزیدانیر:

- کئچن هفته ... او ... گنج اوغلوم اؤلدو.

قوزئیل آه چکیر و اؤسگورکدن سونرا آغزین سیله رک دئییر:

- اؤلوم حاققدیر ... هئيله! دوستلار من بو سوروجودن آرتیق بئزدیم، هاچان چاتاچاغیق؟

- ائله دیرسه، بیر قاپازلا اونو حالا گتیر دا!

- امانسیز عجل! ائشیتدین می؟ قاپاز ایسته بیرسن می؟ سنین کیمی آدماملار تعاروف ائله سه لر

یئریمکدن ده یاواش سورهرسیز ... ائشیدیرسن! یوخسا سؤزلریمیزی بوشا وورورسان؟

بوندان سونرا یوان آرخاسیندان گلن سسلری ائشیتیمیر، ساده جه بیر ویزیلتی کیمی! لاپدان

گولور:

- هئی ... هئی ... سرخوش اربابلار ... آلاسه سیزی ساخلا سین!

اوزونلارین بیرى سوروشور:

- داشقاچی! آروادین وار می؟

- منی دئییرسینیز؟ هئی ... هئی ... هئی ... سرخوش ارباب ایندی آرتیق بیر دهنه آروادیم قالیر

اودا قارا توپراق دیر ... هاه ... هاه ... یانی قَبیر ... گنج اوغلوم اؤلدو و من هله ده دیرییم. قریبه دیر،

عزراییل منی آپارماقدنسا اوغلومو آپاردی!

یوان باشینی چئویریر اوغلونون نئجه اؤلدویونو دانیشسین کی، قوزئیل راحت بیر نفس آلیب دئییر،

آلاها چوخ شوکور سونوندا چاتدیق. یوان یاریم روبل اونلاردان آلیر و بیر نئچه واخت بیر ائوین

دهلیزینده ایتن بو اوچ گنجین آرخاسینجا باخیر. یئنی دن قورخونج سس سیزلیک و یالقیزلیق گلیب

یاخاسین توتور.

بیرآز سولوخان کدر یئنی دن باش قالدیریر و گؤوده سین سیخیر. یوان نین گؤزلری ایشکنجه چکن

اینسان کیمی جاماعات آراسیندا ایتیر.

دوغوردان می بو نئچه مین آدمین آراسیندا بیر آدم بئله یوخدور کی یوانین سؤزونو قولاق آسا؟

جاماعات اونو سایمادان ایچینده کی دردی اؤنمسه مدن اؤز یولون گئدیر ... یوانین کدری درین و

سونسوزدور. سینه سینى یاریب کدرین اوره گیندن چیخارتسایدیلار، بوتون دونیانی آغزینا آلاردی،

آنچاق اؤزون ائله بو دار ده لیکده گیزله دیب کی، گوندوز چاغی چیراغلا بئله اونو تاپماق اولماز.

یوان آلی توربالی بیر قاپی چینی گؤرور ایسته بیر اونونلا دانیشسین، سوروشور:

- گؤزلیم، ساعات نئچه دیر؟

- ساعات اوندور! بورادا نه یه دوروبسان؟ بیرآز قاباقلیق گئت!

يوآن نچە آددىم قاباقلاير، كدر ايچىن بورويوب و اونو اۆز آلتىندا ازمەگە چاليشير. آرتىق اينسانلارا اوز ووروب اونلارلا دانىشماقدا كار سالمير. بئش دىققە چكىمير اۆزونو شاخالدير، سانكى آغىر بىر سانجى حيس ائدير، قامچىسىن اوينايدىر. آرتىق دۆزە بىلمير دوشونور:

- طۇولەيە قايدىب داشقانى آچماق لازىمدىر.

سانكى آتى دوشونجەسىن ائشىدېر و يولا دوشور، بىر ساعات يارىمدان سونرا بۇيوك و كىرلى بىر سوبانىن يانىدا اوتوروبدور. نچە كىشى يئردە و نچەسى دە مېزلىرىن اوستوندى ياتىلار و خورولدايىرلار. توستو قارا ايلان كىمى هاوادا قىورىلىر. ايچەرى ايستىدىر آنجاق هيس آدمى بوغور. يوآن ياتانلارا باخىر و تئز گلدېگىندىن پئشمان اولور. اۆز-اۆزونه دئير: يونجا دالىجادا گئتمەدىم؟ بو غم كدرىن ندى ائلە بودور، ايشىنى بىلن كىمسەنىن اۆزودە آتىدا توخدور هم دەكى همشە راحاتدېر؟

بوچاقلارنى بىرىندىن گنج بىر داشقاچى يوخودان اويانىر، يوخولو يوخولو الين سو دولونا اوزادىر. يوآن سوروشور:

- سو ايستەيىرسىنمى؟

- ھە

- ياخشى ... ايچ ساغلىغا قارداش! منىم اوغلو اۆلدو. ائشىندىن؟ بو هفته خستەخانادا ... يوآن گنچە باخىر گۆرسون سۆزلىرى اونو ائتىكىلەيىرمى؟ آنجاق اونون اوزوندى ھئچ بىر دىيشىكلىك گۆرمور. گنج اوغلان يورغانىن باشىنا چكىب يئنه ياتىر. قوجا درىن دن بىر آه چكىر، قولاغىنىن دالين قاشىيىر. گنج اوغلانىن يوخويا ائحتياجى اولدوغو كىمى يوآندا دانىشماغا ائحتياجى وار. ايندى دوز بىر هفته اوغلونون اۆلوموندن سوووشور، ھەدەكى ھەدەدىر كىمسە ايلە اونا گۆرە دانىشا بىلمەيىب. سۆز گرگ دوشونجە اوزوندن و ترتىبە دانىشلىسىن. اوغلونون نچە ناخوشلادىغى، نچە آغرى چكىدىكى، اۆلومدن قاباق نەلر دئدىكى، اۆلوم تۆرەنى و نچە خستەخانا دا اوغلونون پالتارلارى دالينجا گئتىدىكى گرگ دئىلدىسىن. كندلىرىندە آنيا، اوغلونون آداقلىسى يالقيز قاليدىر، اونداندا دانىشماق لازىمدىر. دئدىكلرىم آز دئىل آخى! ائشىندىلر گرگ آه چكىب آغلاسىنلار. يوآن اۆز-اۆزونه دئير:

- گئدىم آتما بىر باش چكىم، ياتماغا واخت چوخدور.

پالتارلارنى گئير، طۇولەيە، آتىنىن اولدوغو يئره سارى يوللانير. يولدا يونجا ايلە سامان آلماق و هاوايا گۆرە دوشونور. يالقيز اولاندا اوغلونا دوشونە بىلمير. بىرى ايلە اوندان دانىشماق اولور آنجاق يالقيزلىقدا اونا دوشونمك و اوزونو خاطرلاماق دۆزولمزدىر. يوآن آتىنىن پارىلدايان گۆزلىرىن گۆرەندە سوروشدو:

- نه چئینه بیرسن؟ یاخشی دیر چئینه! ایندی کی یونجان یوخدور سامان یئ! بلی! من آرتیق قوجالیب الدن دوشموشم، سنه یونجا تاپانمیرام. حئییف! بو اوغلومون ایشی ایدی. دیری قالسایدی داشقاچی اولاجاقدی.

یوآن بیرآنلیق سوسور سونرا یئنه سؤزونه داوام ائدیر:

- قارداش! سئویملی آتیم! بئله دیر. اوغلوم، قوزمایونیچ! آرتیق آرامیزدا یوخدور. بوندان آرتیق یاشاماق ایسته مه دی. ناکام دونیادان گئتدی. بئله دوشون بیر دایچا وار و سن اونون آناسی سان و بیردن بیره او اؤله!

دوغوردان اوره یین یانمازمی؟

آت ائله چئینه یه- چئینه یه یوآنا قولاق آسیردی. بورنونون ده لیبیدن چیخان بوغ یوآنین الینه ده بیردی. یوآن اوزونو ایتیریر، بی آنلیق اوز آداملیغینی یاددان چیخاردیب اینسانلارا دئییه بیلمه دیگی هر شئی آتینا دئییر و اوره گین بوشال دیر... .

ایلغار خیاولی

سون 1391/8/14